

ényes ebéddel vendégelte meg, mellynek vége felé Grosser János, a két magyar hazabeli ájtatos rend főkörmányát viselő provincialisa, ősi szokás szerint poharát emelvén, az egész szerzetnek és különösen a m. óvári szerzeti háznak eddigi jólétét, és ezek között mindenek előtt dicső emlékeztető IV. Károly római császárt és e' néven 3dik magyar királyt, kinek uralkodása idejében a' fenemlített alapítvány következtében az ájtatos rend M.-Óvárhoz hozatott, tisztelettel névszerint felhozván, az élőknek közölök hosszú, és a' megyei legbövebb áldásokkal boldogított életet halás szívvel ohajtott, az elhunytaknak poraira pedig áldást mondott. Következtek a' jelenvolt egyéb főrendiek 's tb. iránti áldomások. Mielőtt a' vendégi táblák elhagyattak, a' megyei másodalispán, Kaidacsy Ferencz a' közohajtást nyilatkozatni vélvén, a' két egyházi szónokra emelt még egyszer poharat, kérvén őket, engednék az e' napi isteni szolgálatban tartott egyházi beszédeiket a' végett nyomtatás által közrebocsátatni, hogy valamint volt hallgatóiknak szíve bennök méltán gyönyörködtek, úgy azon sok ezernyiek is, kiknek hallgatóik között lenni szereneséjük nem lehetett, az ájtatos rendnek jeles érdemeikkel olvasás által voltaképen megismerkedhetvén, bennök szinte gyönyörköd-hessenek, és ezen hasznos szerzet iránti tiszteletet szíveikben táplálhas-sák: kik az ezen felszólításra következett közös felkiáltásban a' szinlet-len köz ohajtást kétségesnek nem tarthatván, a' tett kérés teljesítését nem ellenzették. — (H-k)

A' fényképezés feltalálója, Daguerre, Párisban, találmánya mindkét készítenyit, mellyek működésének próbalapjait szolgálták a' vizsgáló biztosság előtt, Bécsbe küldötte, az egyiket ő cs. 's ap. kir. felségének, a' másikat Metternich hercegnek. Az első e' fényképek közül a' párisi Notre-dame székesegyházat, a' Szajna-partról nézve, a' másik Da-guerre műterme belsejét ábrázolja. Ő cs. 's ap. kir. fels. e' küldeményt tetszéssel fogadá, 's hogy a' bécsi művészek, tudósok és műkedvelők minél előbb láthassák e' csodateljes találmány eredményeit, rendelé, hogy ama képek az egyesült képzőművészetek cs. k. akademiája tanástermé-ben nézésül tetessenek ki, mi is az illető meghívások kibocsátása után, aug. 28, 29 és 30dik napjain megtörtént, 's a' meglepő valóság által, mi-nőt csak az itt munkálkodó természet maga képes szülni, jeleskedő képek az ezen kiállításra jelenvolt számos műbaráttól általánosan csodáltattak. Ő fels. Daguerrenek, a' művészet körül szerzett érdemei megismeré-seül, arany érdempénzt, mellynek egyik felét ő fels. képe díszíti, a' másikon ezen körírás: „De arte merito“ olvasható, továbbá egy arany burnótszelenczét, legf. néviratával, a' párisi cs. kir. követség útján át-a-datni méltóztatott. —

KÜLÖNFÉLE: Kolozsvár, sept. 5kén: Az itteni casino aug. 19kén tar-tott felévi közgyűlésében, a' folytatott nevezeteseb tárgyak 's határozatok minden részvényes tudomásul e' szerint közöltetnek. 1) A' pénztárnoki számadás sze-rint a' casino készpénze és tőkéje (ide nem értve a' fizetetlen kün heverő rész-vényeket) 9202 ft. 12 krt teszen ezüstben. 2) A' régi pénzek gyűjtését eddig folytatott biztos bölöni Farkas Sándor helyébe, ki erről lemondott, biztosnak n. ajtai Inozse Mihály kormányzóki irnok nevezetett ki, kihez az ezutáni aján-latok küldendők. 3) Egy a' casino számára alkalmas ház megvételére javasolt terv elfogadtatván, annak értelmé szerint ezennel közhírré tétetik, hogy a' casino 9000 ezüst fr. tőkéje mellé kellett 8000 ezüst forint, 80 ezüst flos 100 rész-vényre lesz beszerzendő; ennél fogva a' mostani részvényesek közül tetszik, a' jövő 1840 lik 's azután 1841dik év végeig öt évre eső 100 flos részvé-nyét egyszerre 80 fital megválthatja, 's e' szerint öt év alatt ennél többet nem fizet. E' kedvező feltétel csak oly tagtól fogadtatik el, ki e' 80 flos készpénz-ben a' pénztárnoknál legelőbb lefizeti, tartván ezen fizethetés ideje f. évi dec. utolsó napjain; melly idő előtt is, ha a' 100 szám beteltével a' 8000 ft. kész-pénzben lefizetett, a' későbbben jöttek ajánlatai nem fogadtatnak el. Önként értetvén, hogy kik a' folyó vagy régebb évekről is elmaradt részvényeik fi. e' évével, a' 80 flos semmi esetben addig el nem fogadtatik, míg régebb t. rosz-sikat le nem fizették. A' most előre fizető 100 részvényes a' megváltott öt év ki-tülte után is, az azután megállítandó és fizetendő részvénynek csak három ne-gyedét fizeti, míg él, azaz: ha 20 fton marad tovább is a' részvény, a' 100as csak 15 flos fizet. Nem részvényesek csak ugy vehetnek ebben részt, ha előbb magokat a' szokott módon részvényeseknek bevétetik. Ha pedig valaki e' végre befizetett 80 ft részvényét vissza kívánja venni, csak azon esetben adatik vissza, ha 100 ilyen részvényes nem találkoznék. 4) Az igazgató és 7 választottsági tag kiléptével igazgatóknak: Bethlen Sándor gr. 7 vál. tagnak pedig: Farkas Sán-dor, Radnotfal Sámuel, Szabó József, Szaesvai Zsigmond, Schilling János, Szilágyi Pál, és Tanyogi József választattak. 5) A' helybeli repaerzükgyárra két részvényvétele határozatott. — E' hó 15kén a' monostori papirmalommester hót éves flacsája, míg szülei templomban voltak, fűdővén, d. e. 10—11 órakor a' hába között találta halálát. Kerestében több ügyes buvár vett részt, azonban csak 3án délben találta meg a' népkerti uszókola tanítómestere, Binder Ján. — Mult napokban egy öreg renden levő mészárosunk, szolgálójába fogadván bizonyos sáhedert, ki korábban huzamosan raboskodott a' városi fogházban, a' gazkö-lyök ura pénzesládját kilopta, 's 2kára viradólag felhasogatván azt, a' benne volt tetemes pénzmennyiséggel ellílt. — Aug. 25kén kezdődék az unitariusok népes egyházi gyűlése kir. táblai elnök vargyasi Daniel Elek, a' status fő-gondnoka, és Székely Miklós superintendens elnöksége alatt, kik velős és ékes be-széddelel, különösen az utóbbi sz. Jakab apostol közönséges levele III. részé 18 versének: „A' kik a' békeségnek szeretői, az igazságnak gyümölcsit békes-ségesen vetik“ említése 's kifejtésével fölhevák az egybegyűlt atyafiakat a' sta-tus javát tárgyzó munkálkodásra; a' tanácskozások sept. 1sőjeig csüggedetele-nül folytak. Több üdvös és jóvendőt biztosító határozat között fontos és érdekes a' főiskolára nézve az új törvénykönyv alkotása, melly az itteni collegium egyik tisztelt inspector-curatora, kormányzóki titoknok iszlói Iszlai László, fáradsatlan munkásságu elnöksége alatti biztosság által tervezetvén, nagyobb részint hely-behagyatott. E' törvénykönyv szelidséggel párosult komoly és szilárd lelke az itteni nemes főiskolában az említett mgos ur és Bethlen Fe-rencz gr. inspector-curatorok bálesen és szunnyadtalan örökös szemek alatt új korszakkal keesegtet minden egységihvót közetebbi jövőben. Ezenkél a' neve-lés és tanítás tárgyában is sok történt, mi nem maradandon haszon és nyom nélkül. A' paedagogarehai hivatal, melly eddig-elé a' rectorival volt kapcsolatban, kü-lön, magánálló hivatallá tétetett, hogy az alosztálybeli növendékek tanulása, 's magányos és köztanító k taníttatása és nevelése minél nagyobb, komolyabb és osz-tatlan fölfigyázat, serkentés és vezérlés alatt legyen. Paedagogareháva válas-zatott a' kolozsvári unitaria sz. eklézsia lelkésze Kriza János. A' falusi isko-

lákban a' tanítandó tárgyak meghatározására korábban kirendelt biztosság terve elfogadtatván, annak elnöke Bethlen Ferencz gr. emberbaráti lélekkel régóta gyűjteni kezdett elemi könyvek gyűjteményét használtul felajánlá; már kéz-írásban levő 's hováhamarabb készitendő több iskolai könyvek nyomtatási köl-tségének fedezésire aláírás nyittaték, hol a' tisztelt gróf nagylelkűleg tört ismét utat. Kövessen süker minden határozatot 's teljesedés minden szép remény! — E' hó 4kén délutáni 4 óra tájban az idő nagyon besötétült, 's utóbb jéggel elegy zápor hullott alá. — Szamos-ujvári hírek szerint a' fenállásától fog-va a' mindenkinék bátoraságu, és biztos menedéket nyújtott Szamos-Ujvár sz. k. városban is lábra kapott már a' gyujtogatás. Mult jun. 12ére viradó éjjeli 2 óra-kor, a' hasonlókul álmodni sem tudott polgárságot, mellynek nagyobb része azon-ban a' kolozsvári országos vásáron vala, tűzveszélyt hirtől harangkongatás ri-asztá fel, 's megrémülve látá kiki a' főbíró udvara felett özönlő lángokat; a' nagy szárazságtól kiaszott földel, a' szomszéd lakjával 's istállójával együtt, egy óra alatt a' pusztító elem áldozatja lón, e' felett mindene, mit hosszas gaz-dálkodás alatt szerzett, a' padlason 's magtárban — melly beégett — hamvá-lón. A' házból kiszorítottat kénytelen volt rokoninak ajánlkozó szivességével élni, 's maga azok közül egyhez menvén szállásolni, neje, két kisedet lán-kájával, egy, az elégett házhoz 2dik szomszédhoz, költözött. A' határtalan gon-oszságu ellenség mult aug. 17ére viradó éjjel, ez ősz özvegy házát is meg-gyujtá, 's fél óra alatt semmivé tette. Borzasztó szemlélet volt a' már egyszeri tűzveszély alól kimenekültek másodsori kifutása a' lánggal borított hajlékból, 's látni hamuba dőlét mind annak, mit az első tüztől meg leheté menteni. A' gonosztevő a' külpaczra szolgáló kertkerítésen ugrott be, 's nyoma, az az-előtti napokban volt nagy eső következtében iszapossá vált kert földjében, egész az épületig valának láthatók; — a' kinyomozás foly, de még eddig egyéb a' ki nem világosíthatott gyanumul nincs, annyi bizonyos, hogy főbíránk iránt ellen-séges indulattal viseltető, tudományos, 's a' hasonlókban jártas ember művének kell lenni; mert az első égés alkalmával, két feskendezőnek esőji szurokkal va-lának betömvé, továbbá előre kipuhatóla azt is a' bosszút forraló, hogy az épü-let tűz elleni biztosítása június 1jén telt ki, 's már 2kán a' padon tűz találtat-tott, de mellyet még emésződésben elfojthatának; végre számolt arra is: hogy a' polgárságu Kolozsvárt országos vásáron legyen. — Kassa sept. 5dikén T. Abaujmege mult hó 27én és következett napjain tartott évnegyedi közgyűlé-sében legelőször is az országgyűlési követek tudósítását olvasák fel, 's azoknak utasítás adatot, azután más közjót előmozdító dolgok vétettek tanácskozáso alá; ugyan ez alkalommal a' mult heten meghalt néhai székelyi Tasnády István cse-reháti járásbeli aladószedő helyett volt alszolgabíró Koós Imrét nevezé ki a' fő-ispánhelyettes járásbeli aladószedőnek. A' javítóházon szorgalmatosan dolgoznak. Az aratásnak nálunk csak néhány nap előtt szakadt vége; szőlőink bő aratást ígérnek, ilőjárataunk jó. Barlay Vilmos orvostanár e' közgyűlés alatt 100 pgő ft rendes fizetés-sel barom orvosnak választatott. Mult hó 30kán a' kassai nemzeti színház fen-tartására összeállt részvényes társaságu választmányával szerződést kötött Demjén Mihály magyar színész 's igazgató, melly szerint ezer pgő for. segély mellett a' ruha- és könyvtárak szabad használatát átadá a' színház 's nevezett igazgató-nak f. e. nov. 1jétől jövő 1840 k apr. utolsó napjain. Bizván Demjén igazgató szí-nészeti jártasságában, reményljük, hogy legyőzendő az elibe gördithetendő aka-dályokat, és a' közelgő télszakra oly dalszínész társaságot állit össze, melly a' kassai művelt közönséget teljesen kielégíti, és ez által nemcsak bő jövedelme-ket nyerend, de igyekezze és munkássága a' segélypénzen felül is bizonyosan a' részv. társaságu és pártfogótest által érdemkél illően jutalmaztatni fog, mert Abauj lelkes rendei és us Kassa város szép lelkű leányai és nemes kehlű flai minden időben jutalmazták a' valódi érdemet; Abauj, Kassa azok, miknek a' pesti díszes színház jelenlegi virágzó lábrakaphatását eredetileg közönségük 's most is Pest után magyar színészre nézve, ki tulságuos szerződést nem kíván, legjobb, méltánylóbba biztos menedékhely, melly neki Pestre utat nyíthat. Pa-dewirth német igazgató-társasága mutatónyit jelenleg igen gyóren látogatják. — Leutner Leopold beszterezebányai nyilvános rajztanító aug. 30kán élte 72ik évében meghalt, mi által az ottani rajztanító állomás 300 pgő ft. évdíjjal 's egyéb hasznokkal megürült. — Mosonyi hírek szerint ott folyvást meglehetősen kelete van minden tavalyi gabnának; ideit azonban még nem igen láthatni az ottani pia-cezon. — A' szepességi XVI. koronai város f. hó 2kán tartá tisztújítást Péchy Inre kir. tanácsos és igazgató elnöksége alatt. A' választás sükere következő: tar-tományi gróf Monesko István, szepesmegyei első főjegyző, lett: első ülnök Schertl Sámuel, 2ik Demek Antal; 3ik Szepesházy Andor, eddigi helyettes főpénztár-nok; főpénztárnok Gló-z János aljegyző; helyébe Klein B. hités ügyvéd; főügy-véd Melezer Jakab, kerületi ügyvéd; helyébe györgyhelyi ügyvéd Veisz Gusztáv; iglői ügyvéd Ké-zmárcsly Rulolf, és lublyói ügyvéd Fajkiss József; a' vá-lasztások illő esőntel mentek véghez szózatöbbségi határozat mellett. —

S z é k r ő l (Dobokamegyében), augusztus 22dikén: Szomoru emlékünkből vala még aug. 20ka, mellyen szőlősgazdáink a' lá-gyuló szőlőszemekből jó szüretet jóslának, a' 15—20 (magyarónyi nagy-ságu) jégcszemekből összeesomosodott, de ritkán hullott, jégdarabok szőlőtermésünk negyedét, kevés percz alatt, semmivé tették; midőn mai nappal reggel 5 és 6 óra között olly rettentő vihar vomult keresztül városunk felett, millyenre legétesebb polgártársaink sem emlékeznek. Ennek bor-zasztó esattanás által követett villamai nagy távolságra egymástól, két házat gyujtottak meg, mellyek leégtek. Az egyikből egy 3 napos gyer-mekágyas asszonyt, ártatlan cseesemőjével, csak a' részvevő felebaráti szeretet menthete meg a' dühös lángoktól. A' villám a' kath. egyház tor-nyába is lecsapván, a' sz. Ferencz szerzetebeli ott jelenvolt t. cz. prae-sidens és professor arakat leszedítette, a' harangozó 13 éves fiát pedig halálra sújtotta. Ehhez hasonló szomoru sors érte a' szomszéd Bogács hely-ségi jubnyák mellett őrt is, ki családja mély bánatára halva vitetett haza. — Nagykaroly, aug. 28án: E' hó 26 és 27én tarták a' szathmarmegyei rendkívüli közgyűlést, az országgyűlési követeknek pótlótasítás-adás vé-gelt. A' termés egyáltalában Szathmarmegyében nagyon középszerű, mi-nek következtése az, hogy a' gabnaár esőkkenni nem akar. Egy köböl tisztabúza 8—9 f., egy köböl rozs 6 f. A' tavasz a' zabra nézve jobban mutatkozott; a' kukoriczát korábban a' nagy hev pusztítá, most pedig a' sok varju. Szürethez az Érmelléken éled reményünk, mind a' mennyiségre, mind a' minőségre vonatkozólag. Sámuel napján már meglehetősen édes szőlőt izeltünk. — A' szomszéd Szabolcsmegyében a' rögtöni büntető verhatalom a' mult hetekben megtermette gyümölcsét. Egy orgonistát, ki előbb rablókép egy őt szekerére felvevő kocsiszt szép summa pénzétől meg-fosztott, azután mint magáét visszakövetelőt meglött, a' nem sántalábbal követő büntetés lengő állapotba tett. Vajna a' környékünkben több czéh-ben létező lökereskedőkre nézve is hasonló felmagasztalás határozatnék! Igy tán nem keresné naponként sirva a' sok kifosztott ('s némelykor az

által koldulásra szoruló) háznép tulajdonát a' puszták végetlenében hiában. (E.-II.)

Spanyolország.

(Részletesb' egyezkedési hírek az ellenséges felek közt.) Madrid, aug. 24ikén: „Az éjszakai tartományokból érkező levelek egyhangulag legnagyobb biztossággal említik, miszerint a' végegyezkedés rövid idő múlva mindenesetre meg fog köttetni az ellenséges felek közt. Némely levelezők annyira mennek, hogy még az egyezkedési pontokat is közlik, melyek szerint a' tartományok 25 évig megtartják minden mostani szabadságokat, a' carlosi vezérek és tisztek pedig mostani rangjokat és fizetésüket, mihelyt az alkotmányos királyné parancsának hódolnak. E' föltételeket Maroto tábornok Hay lordnak nyújtá be, ki azt azonnal Londonba küldé, mivel a' carlosiak az angol kormány által akarják magoknak biztosítani a' szerződési pontok szigorú megtartását. E' hírek annál nagyobb hitelt nyertek a' fővárosban, mivel Martinez carlosi ezredes aug. 18ikán hosszasan értekezék Esparteroval, ki ezután rögtön gyors hírnököt küldé a' hadministerséghez. Ezt a' kormány hosszas ministeri tanácskozás után még ugyanazon nap visszaküldé Esparterohoz, más gyors hírnök által pedig Parisba küldé hivatalos sürgönyököt. Mit foglalnak magokban tulajdonképp ez irományok, azt még nem tudhatni bizonyosan, de hihetőleg az egyezkedésre és Maroto ajánlatira vonatkoznak. Azonban jól értesültek mégis azt hiszik, hogy e' hírek nem annyira valóságos, mint az éjszakai tartományok lakosinak béke-utáni ohajtozásain alapszanak, mert sem Hay lord nem nyilatkozott még Espartero és Marotoval tartott tanácskozásai sikeréről, sem az angol követség nem kapott még erről semmi hivatalos tudósítást. Mit a' carlosiak most kívánnak, azzal már két év előtt kinálá őket Espartero, s' ajánlatit megvetéssel utasíták vissza. Én mindig hívém ugyan, mikép Maroto az estellai vérengzés utáni bánásmódja által halálos sebet ejtett d. Carlos királyságán; de azért még sem hihetem el, hogy pénzért tudná eladni azt, ki mellett utolsó csepp vérig esküvék rendületlen hűséggel harezolni. Ha tehát Maroto csakugyan tett némi békeajánlatokat Hay lordnak, úgy azok minden esetre oly magosra feszítvék, hogy nehezen számolhatnak az alkotmányos kormány helybenhagyására. A' királyné most, miután naponként nyomasztóbb a' carlosiak helyzete, eltökélve látszik lenni, csak azon esetre lépni velők egyezkedésre, ha végkép lerakandják fegyveriket. Ha már annyira ment volna az alkudozás, mikép azt hírlik, mért égetnék föl folyvást a' gabnatermést a' hadviselő felek, s' miért folytatnák szünet nélkül a' kegyetlen vérengzést? Espartero pedig épen most fejt ki legnagyobb munkásságot; 20ikán délután ugyanis megtámadá az urquiolai erősséget s' a' carlosiak rövid ellenállása után el is foglala azt. E' rendkívül erős hegyi állomásban 40 ezer töltés esett az alkotmányosok hatalmába, több elelemmüvel együtt. A' győzők egészen Manariáig üldözik a' futó carlosiakat. Espartero tehát karddéllel szándékozik szerződni. Ez alatt a' ministeri eselszövények élénkül változtatják egymást. Ximenez pénzügyminister, ki egyetértésben volt a' föllengősdiakkal, elveszté hivatalát, s' mivel a' mostani veszélyes körülmények közt senki nem akar tárczát vállalni, tehát ideiglen a' tengerészministerre ruházzák azt. Espartero és Alaix közt némi meghasonlás uralkodik, mivel az előbbi Van Halent kíváná tábornokkara vezéreül, mit a' hadminister kereken megtagadta tőle. Mendizabal Tapa gr. palotájában gyönyörű termeket bérel gyüleléshelyül a' föllengősdi követek és pártfőnökek számára. —

(Maroto Zumarragában. A' spanyos zavargás erkölcsi tekintetben.) Hareztéri hírek szerint Maroto aug. 28ikán már Zumarragában volt négy zászlóaljával, Espartero pedig elfoglala Bergarát. A' trónkövetelő már csupán a' navarrai sergekre számolhat, a' többi zászlóaljak alkalmasint Marotohoz pártolanda. — A' spanyol zavargás mindiakább csak két főszemély körül kezd összpontosulni, t. i. Espartero és Maroto körül; e' két férfi mindegyike akarat-nélküli bábbal bír, Espartero Krisztinával, Maroto pedig a' felénk d. Carlossal. Krisztina mögött alkotmányos és republicanus csevegők koptatják nyelvüket, míg a' trónkövetelő körül néhány elélt udvaronc és komor szerzetes mozog. A' nép csupán Spanyolország éjszakai részeiben bír nagy erkölcsi hatással, míg a' déli tartományokban csupán üres elméleti élet uralkodik. Egyedül az sajnós, hogy az éjszakai részekben az elvadult papság már inkább alkalmas kardforgatásra, mint isteni szóhirdetésre; szerencse mindazáltal, hogy a' spanyolok általjában igen keveset olvasnak, mert különben a' külföldről Spanyolországba özönlő fölüleges munkák végkép megrontanák őket. A' nemzet egy része már is veszteni kezdi nemzetiségét. —

Anglia.

(Visszatekintés a' mult parlamentü ülésekre.) London, aug. 27ikén: „Ma rekeszté be királynénk személyesen a' hosszas parlamentü üléseket, s' házasságáról, mit oly bizonyosnak mondott a' M. Post, szó sem volt a' trónbeszédben. Általányosan semmi újat nem foglalt magában e' beszéd; de a' ministerek fölszabadultak fél évre legnagyobb bajoktól és biztosan megtarthatják hivatalaikat a' legközelebbi parlamentnyitásig, mit két hónap előtt alig merhete valaki reményleni. Nem sikerült ugyan nekik az üléshívó beszédben a' királynétől ajánlott négy pont valamelyikét kiküzdöni, s' a' toryk, különösen pedig Lyndhurst, csipős észrevételekre használák e' körülményt; de azért nem igen lehet reményök helyettük hatalomhoz jutásra, s' a' whigek könnyen vigasztalhatják magokat, mert az érintett négy pontbul az irlandi és canadai még nincs eldöntve s' így nem oly könnyen csikarhatni ki kezeikből a' hatalmat. Azon fölül pedig nem tagadhatni, mikép mind e' mellett is több hasznos törvény ment keresztül ez ülésen; mi pedig az irlandi testületjavítást, a' nevelési ügyet s'at. érdeklí, azokra oly világosságot terjesztettek az eddigi vitások, hogy a' jövő ülésben igen kevés nehézség leend legyőzendő a' ministerek

részről, főleg, miután a' szenvedélyek is tetemesül lecsillapultak már e' tekintetben. Megjegyzendő mindenek előtt, mikép Angliában nem létezik oly hatalom, mely egy vagy más rendszabályt mindjárt ki tudna vinni, mihelyt azt jónak találja. Minden újításnál vannak személyek vagy osztályok, melyek az által valamit nyernének, következképp többnyire olyanok is, melyekre káros következményü lenne az illető újítás. Mind egyik használja tehát parlamenti befolyását, s' ha az újító párt nem bír elég túnyomósággal, vagy a' másik nem akar könnyen engedni, úgy sokszor évekig tart a' vitakozás, míg végre egyik vagy másik párt engedni kénytelen. Ha e' szempontbul tekintjük az ügyeket, úgy valóban szerencsét kívánhatnak magoknak a' ministerek mind ahhoz, mit ez év folytában bevégzésre bírtak hozni parlament előtt, s' az ország is elégtül lehet velők, mivel annyi kívülről fenyegető veszélyt el tudtak igazítani, s' most sokkal derültebb a' politikai láthatár, mint a' korábbi ülés folytán volt. Különösen említendő itt a' Belgium és Hollandia közt fenforgott viszály kedvező elintézése, valamint Franciaország kibékülése is Mexicoval, és azon békét ígérő szerencsés helyzet, melyben jelenleg a' spanyol ügy áll. A' keleti ügyre nézve szinte csak jót reménylhetni Anglia törekvésitől, mikkel minden áron föntartani iparkodik a' békét s' ügyek mostani álláspontját. M. Ali tönkre teszi utódjait, ha nem engedelmeskedik a' nagy hatalmak kívánatának, ez pedig egyenesen Anglia kormányától indult ki. Azzal is dicsekedhetik a' ministerség, miszerint a' chartistákat meggyőző arrol, hogy a' középosztály együttmunkálata nélkül nem igen küzdhetnek ki javításokat; mi pedig legtöbb, a' ministerek e' szerencsés siker kieszközlése mellett a' nyilvános szabadságot nem sérték meg (s' semmi rendkívüli eszköz által nem nyomák el a' nemzetiséget. Reménylhetni, hogy a' gabnatörvény ellen ismét hathatós izgatás támadand, mert ezt csupán a' chartisták korlátlankodási nyomák el. Az ellenzési lapok kegyetlenül szabadlják a' trónbeszédet; ministeri részről a' Courier ótalmazza azt, míg a' Globe és Chronicle nem mernek érette lándzsát törni. Egyébiránt következképp nyilatkoznak a' parlamenti ülések berekesztéséről a' londoni lapok. (Sun.) „A' trónbeszédet — e' gyűlés zártettét — az egész cityben rendkívüli esekélységnek tekintik s' figyelmenre is alig méltatják. A' pénzkeletre épen semmi befolyást nem gyakorlott e' kormánybeszéd.“ (M. Post.) „Az idegen követek gyönyörű s' változatos öltözte, a' peerköpönyegek fénylő skarlátja, a' hölgyek fehér ruhái és tollai mind leggyönyörűbb látványul szolgáltak s' rendkívül élénk ké varázslak az egész termet. A' királyné Southland és Littleton ladyk között jelent meg az ülésteremben, számos főhivatalviselő kíséretében és illő méltósággal, foglala el helyét a' trónon. Aranyhímzetü királyi palástja alatt fehér selyem ruhát viselt, gyémánt mellidisz, gyöngy nyakszorítót s' fején Anglia koronája tündöklött. A' trón jobb oldalán Shaftesbury, Duncannon és Norfolk lordok állottak, balról pedig Melbourne az országglási karddal, Normanby, Hill és mások, Kent hgnó Szász-Coburg Ferdinand hgi család kíséretében jelent meg. Cambridge hgi a' terem hgi padján ült; a' karzatokon a' követekeken kívül Pál württembergi és Károly braunschweigi hgek voltak láthatok.“ (M. Herald.) „A' királynét oly szótlanul fogadá az utczákon a' nép, hogy a' ministerek többé épen nem kételkedhetnek népszerűtlenségök fölé, mely népszerűtlenség mindenkor a' fejdelemre is át szokott menni Angliában. Mäskor szívből származó éljennel fogadá királyát az angol nemzet, s' most alig leheté itt ott egyes fölkialtásokat hallani; azonban mindenütt mégis legnagyobb tiszteletet tanusított e' fiatal fejdelemnöje iránt a' nép, mert a' királyi kocsit megjelentekor mindenütt egyszerre kapák le kalapjaikat a' nép összetódult ezrei. Visszakocsiztakor fáradtság és bánat mutatkozik ö fels. arezvonalmin.“ A' M. Chronicle ellenben így nyilatkozik: „Azon lelkesülés, mellyel a' királynét jöttekor s' távoztakor a' nép fogadá, majd minden hitelt fölülhatalad. Egyetlen férfi, alkalmasint valamely tory lord pártfogásában bizván, püsszegni kezdett a' felsőház előtt; ezt azonban rögtön földre sujtá ö föls. egy hü alattvalója.“

(A' hadminister lemond hivataláról. Elegy.) Howick I. aug. 29ikén benyújtá lemondását, mit a' királyné minden ellenvetés nélkül azonnal elfogadott; utódja még nincs kinevezve. Ugyanazon nap titkos tanácsülést tartott ö fels., melly alkalommal Poulett Thompson és Labouchere letéve a' szokott esküt.— O' Connell már megkezdé parlamentszünnapitáborozását, de tiszta whig szellemben, mert minden gyűlésben leginkább csak a' whig kormányzatot magasztalhatja. — Feargus O'Connor aug. végén Edinburgban tartozkodék, hol igen kemény hangon hallatá ismét magát, mondván többi közt, mikép a' chartisták épen nem akarják mások vagyonát fegyveres kézzel eltalajdonítani, hanem csupán saját jogaikért szólnak és fáradozásik gyömölését szabadon kívánják élvezni. A' liverpooli törvénytörök hihetőleg rövid idő múlva elfogatja O'Connort. —

Franciaország.

(Peytel borzasztó pöre. Elegy.) Peytel iszonyu pörét aug. 30ikán kezdék meg a' bourgi eskütszék előtt. Van ugyan még sokkal bonyolultabb büaneset is ennél, de borzasztóbb bizonyára nincs a' Peytel ellen intézett pörnél, s' nincs olyan, melly iszonyúbban szoritná össze a' szívet. Peytel Sebestyén belleyi jegyző, házasságban élt hat hónap óta egy fiatal creol hölgygyel, kihez soha nem viseltetek vonalommal s' kit csupán pénzéért vett nőül. Peytel mindjárt a' házasság után neje szülőjének akaratja ellen 50 ezer frankot fordíta valami tárgyra s' végintézetételre is bírá nejét, mellyben ö lett egyedüli örököse; iratai közt két levélre is találtak, mikben mindenféle természet elleni vétségek miatt vádolja magát a' fiatal nő. Oct. 31ikén Peytel nejevel és szolgálójával Maconbul, hol látogatáson volt, visszautazott Bellebe; kocsijában ö ült nejevel s' 7500 frank volt nála, a' kocsit előtt pedig szolgálja haladott kétkerekű talyigán. Esti 8 óra után, sötétben, a' szolga az uraság kocsijához közelite, s' pistolyából reá lött; az asszony kiálta férjének: hamar vedd pisztolyodat!

A' férj azonnal kilövi pisztolyát a' kocsit elött elfutó emberre, utána rohan a' kocsiból, még egyszer lö' s utól eri szolgáját, kit va; pöröllyel lever 's végre agyonüt. Nejét meglehető távban találá szinte lélektelenül. Így beszéle el Peytel a' történetet Bellebe visszaérkezte után, hová két pár vivé utána a' nő holttestét. Az elbeszélésnek málnjárt eleinte kevés valószínűséggel kellett bíni, mert a' rendőrhadnagy azonnal elfogató őt. Ez óta Peytel annyi ellenkezébe jött vallatásánál a' törvényszék előtt, hogy már épen nem kétkedhetni, mikép a' szerencsétlen asszonytő maga lövé kétszer arczba, szolgáját pedig kegyetlenül agyon veré, hogy tanujane maradjon bünteték. Valamint a' szolga is mert bűnösletessége, ugy minden közelebbi körülmény is azt tanúsítja, hogy Peytel kettős gyilkosságot követett el. A' bűnös eddigi vallomási tökéletesen igazolják e' véleményét. — A' parisi lapok jelenleg következő változásokon mentek keresztül: a' Temps szerkesztőse Coste kezéből Conil birtokába jutott, ki ezelőtt gyarmati küllött vala és több marseillei gazdag váltóházzal közelebbi viszonyokban állott. Girardin „La Presse“ ezimű lapja ismét az ő birtokában maradt, mert pénzt kapott újra azon forrásból, mellyből eddig húzá gyalázatos zsoldját. A' szolga tehát ismét teljesítendő köteleességét. A' Courrier français és Constitutionnel megmaradtak régi helyzetükben, csak hogy jövelemök naponkint inkább esökken, noha az utóbbi csakugyan most is leggazdagabb a' parisi lapok között. —

(Peytel halálra ítélve. Maroto az alkotmányosakhoz pártol.) A' főnebbi undok pört már bevége az aini esküszék és halált mondott a' gonosz Peytelre. — Parisban azon hír szállong, hogy Maroto tábornok 4 zászlójjal az ellenséghez pártolt 's a' trónkövetelő visszatért Estellába, hol nyílt karokkal fogadák őt pártbívei. — Közbeszéd tárgya az is nagyobb társalgási körökben, miszerint Anglia királynéja csakugyan rövid idő múlva férjhez menend Coburg ghez. —

Törökország.

Konstantinápoly, aug. 21én: M. Ali válasza megérkezék a' porta legutolsó javaslatára, mellyben az őt nagy hatalom közbenjárulását is tudatják vele. M. Ali, ugy látszik, nem igen kész lemondani azon hasznokrul, mellyeket kivitt 's csak azon feltételekhez köti a' szultán iránti engedelmességét, ha Chesrew basát elmozdítják az ügyek vezérletétől 's örökül engedik át azon tartományokat, miket jelenleg kormányoz. Ettől el nem állhat 's a' nagy hatalmak fejegetését és rendszabályit, czéljok elérése végett, nyugottan várandja be 's csak egyedül erőszaknak enged, ha t. i. ehhez folyamodnak. A' portát biztosítja, miszerint csak végválasza teljesítése után irandja alá a' békeszerződést. Hasonló szellemben válaszolt az idegen hatalmak consulinak Alexandriában, kik figyelmessé tevék őt azon veszélyekre, miket el nem kerülhet, ha tovább is makacsul ragaszkodik feltételeihez. A' vén rokat legkevesebb sem forgatá ki sarkából ez, mert ismeri a' nagy hatalmak és saját helyzetét 's jól tudja, milly következményekre vezérel megtámasztása. A' zavarok azonban ezáltal növekedtek és sokan fejezek ki már azon kívánságukat, miszerint az egész ügygel jobb volt volna nem törődni 's egyedül a' portára hagyni hibája következményi títését. Egyébiránt ez sem épen olly könnyű 's ennek is megvan kelvetlen oldala, noha nem tagadhatni, miszerint holt testből még senki élet nem teremte. A' nagy hatalmak képviselői az utolsó sürgöny érkezte óta Alexandriából gyakorta tartának gyűléseket egymás közt 's a' portával. Az angol 's francia hajóereg még folyvást a' dardanellák előtt horgonyoz; gyaníták, hogy Alexandria felé vitorlázand cikázás végett; ugy látszik azonban, eziránt még nem érkezék parancs. A' francia hajóereg erősítvényt kapott. — A' Meh. Ali által Salonichiba küldött bujtogatók az ottani basánál nem nyerek azon kedvező fogadtatást, mit Alexandriában reményltek. A' basa minden szóbeli közlekedéstől őrizkedék velök, hanem elfogadá Meh. Ali hosszútartatát, de egyedül azon czélbul, hogy tatárja által azt azonnal a' nagyurhoz küldhesse. Midőn ez értésőkre eset a' bujtogatóknak, azonnal hajóra ültek, Alexandriába vitorlázandók. 'S így ismét egy felleg vonult el sértetlenül, mi miatt nem csak a' díván, hanem az idegen képviselők is aggodtak. Amnyi mindazáltal igaz, hogy Meh. Ali olly könnyen nem mond le terveiről, ugy látszik, minden tetteit átgondolt rendszer szerint intézi. Nem csak a' fővárosban munkások zsoldos ügyvivőji, hanem az egész ország pezseg tőlük. Ha fontolatra vesszük a' Meh. Ali által használt ármányokat 's rendszabályokat czéljai létesítésére, a' nélkül mégis, hogy kívánatit tökéletesen kiviható, valóban meg kell győződünk, miszerint Törökországban nem hiányzik egészen a' főállási elem, sőt megújulása sem épen hihetetlen. Meh. Ali olly hangon beszél válaszában, mintha gyaníttatni akarná azon meggyőződését, miszerint a' nagy hatalmak szövetezése a' keleti ügy iránt nem leend tartós. Meh. Ali finom orral bír, 's mivel pedig a' fővárosban politikai jóslati iránt kedvező véle nény uralkodik, sokan ingadoznak az európai udvarok iránti bizalmukban, mert, meg kell vallani, még nem találák fel azon utat, melly a' tömkelegből szabadba vezérlene. A' porosz tiszték nem sokára elhagyandják a' fővárost, szabadsági idejük ugyis már eltelt. Azon hír terjeng itt, hogy ősi, dicső szokás szerint Mahmud szultán minden fermánját megújítandják, ez olly rendszabály, melly csak a' porta jelen szük pénzügye miatt érdemel némi elnézést. —

(Jour. de Francfort.) „La politique degagée des illusions du liberalisme“ szerz'je a' keleti ügyről következő cikket közöl: „Sokat vitáznak és irnak a' keleti kérdéstről; a' hírlapok hasábotok töltenek be Törökországrul okoskodással 's mindez egyedül oda czéloz, hogy az egyszerű kérdést zavarttá tegyék. Fen akarják é tartani az ozmán birodalmat vagy nem? Ez tisztán a' kérdés. Ha a' nagy hatalmakat mellékezel vezérli, ha eltűnkolt gondolatok a' török birodalom bukását kívánják, ám alkudozza-

nak, újítsák meg azon egyezkedéseket, mik Belgiumra nézve tanácsesal és jegyzőkönyvvel divatoztak; míg alkudoznak, addig a' kérdés események által, mik folyvást haladnak, eldöntetik 's mivel, minden bölesességünk mellett is igaz 's igaz marad azon régi jó példabeszéd: „ember gondol, isten intéz“ lehetetlen előre meghatározni valamely eset következményit, mi néha egészen ellenkező a' gondoltnál. Ha pedig a' nagy hatalmak Törökország épen fűntartását ohajtják, mi érdekökben 's egész Európa érdekében fekszik, eselekedjenek 's ne alkudozzanak. Allítsák a' francia-angol hajóserget az alkirály hajóhada ellenébe, szólítsák fel a' hajóvezéreket a' török hajóereg kiadására 's támadják meg 's rombolják szét az egyiptusi hajóserget legkisebb vonakodásra, a' török hajóhadat pedig törvényszerűleg 's feltétlenül adják át a' francia 's angol hajóvezérek a' nagyur kezébe, valamint a' kapudán basát 's mind azt, kik pártolák összeesküvését, hogy megkaphassák illő büntetésöket. A'lembe iség, mi az árulót védi, az elpártolást buzdítja 's a' békét 's közbátorságot szétdulja, itt nincs helyén. Hogy azok, kik összeesküvés 's fenálló kormányok megbuktatását ohajtják, büntetlenséget követelnek, könnyen megfoghatni; hogy pedig a' kormányok ezt elnézik, 's az összeesküvés orgánumai zaja által megrettenteni hagyják magokat, 's a' nagy vétkeseket, a' lázongás fejeit, megbüntetni nem merészlik, ez szinte hihetetlen. Ha szét van rombolva Meh. Ali hajóserge, természetesen, Ausztria, Oroszország, Anglia, Porosz és Franciaország küldjék képviselőiket az alkirályhoz 's követeljék, hogy Szyriából 's Arabiából vonja el sergeit 's Egyiptus alkirályság örökségével érje be. Ha e' kívánatoknak nem hódul, vagy legkevesebbé vonakszik, 30—40 ezer főnyi orosz sereg, olly erő, melly az európai hatalmaknál gyanut nem támaszthat, csatlakozék a' török sereghez Szyriában, Ibrahim basa serge megtámadása végett; továbbá ausztriai-angol egyesült sereg kössön ki Egyiptusban, szálljon szárazföldre, üzze el az alkirályt 's a' szultán által kinevezendő basát ültesse alkirályi székebe. Csak ne hagyjuk magunkat elesábittatni, mintha az egyiptusi alkirály csak eszköze lenne keleten a' lázadási pártnak, előbb utóbb megbánják az uralkodók iránta mutatott rokonszenvöket. Mihelyt vége e' küldetésnek, az egyesült hatalmak csapati elhagyandják azonnal az ozmán birodalmat; szűkkeblű politika, hódítási szellemtől lelkesítve, melly a' csapatokat továbbra is Törökországban marasztalná, mitem szükség kíváná az alkirály meghódításaul, azon hatalomra, melly illyesmit merészlene, káros lenne és új zavarba döntené.“ E' cikk írója elmékedéseket közöl tanúságnul, miszerint a' keleti kérdés megoldatása, mint ő tanácsolja, egy nagy hatalom érdekít sem esonkítja, sőt Russzia 's Franciaország sem veszene semmit is általa, holott a' francia publicisták többsége az alkirály érdekít buzogva támogatja. Ha bár feloldatási rendszerét a' nagy hatalmak nem teszik is magokévé, mégis eszmében több előkelő politikus osztakozik.

Németország.

Osnabrück, aug. 23kán: Polgáriskolánk hét tanítója, kivéven Schöven felügyelőt, 's a' város papsága, kivéven Weibezahn lelkészt, vizsgálat alá vonattak, mert aláírták a' városhoz intézett hálaíratot. Noha a' hét tanítót ismételve felszólíták a' jogkancellária előtti megjelenésre, ezek azonban még folyvást vonakodznak; mert a' consistorium bírások, melly előtt felelősséggel tartoznak. — Wirth tr, ki három év előtt Aschaffenburgból Nanciba menekült, néhány hónap óta Strassburgban éligen nyomasztó körülmények között, mert munkájának nyomtatása Németországban igen nagy nehézségekkel párosul. Nyilvános életének története 's kiválogatott munkái készen állnak nyomtatásra. — A' müncheni politikai lap szerint sept. 1jén nyiták meg a' vasutat Münchenből Lochhausenig, 60 személyült a' kocsikon, közöttük az ország első hivatalnokiaz erömű virágokkal és zöld galyakkal volt fölékítve; 18 1/2 percz alatt futá meg pályáját; Lochhausenben örömrivalgással fogadá a' nép a' kocsivonal érkezétét; a' 3 1/2 órai utat visszafelé 14 percz alatt haladá meg. Délután ugyanazon nap még 3szor járta meg e' pályát a' gőzkocsi. —

Görögország.

A' M. Chronicle Athenéből jul. 31ről következőt közöl: „Odell, angol utazó, midőn legutóbbi vasárnap este Jupiter templom romjai közelében sétálna egy csapat görög katona, részint kivont karddal, részint kődobással, megtámadá. Odell először kevés ideig pälczájával védé magát, míg súlyos kardvágást kapott vállán. Mivel pedig átlátta, hogy ha még tovább ellenáll nekik, okvetetlenül meggyilkolják, futásnak eredt tehát, a' katonáktul üldöztetve. Szerencsésen elérte a' britt consul lakját; mire a' katonák esendesen laktanyájokba vonultak 's csak később néhány óra múlva jutott a' tiszték eszébe tömlőczre hanyattatásuk. A' katonák vonakodtak engedelmeskedni 's a' lázongókhoz többen csatlakoztak bajtársik közül. Fegyverfogásra perdült meg a' dob 's midőn a' katonák a' lázangók ellen vonultak, „le a' bajorokkal“ kiálták ezek, tüzeltek 's megsértének több katonát, kik már sebeik miatt meghaltak. A' lázadást azonnal elfojták 's a' esendzavarókat tömlőczre hanyák. Vakmerőleg oda nyilatkoznak ezek, miszerint Wibmer tanártul akarák az országot megmenteni; e' helyet ismerék el Odellt, ki szerencsétlenségére igen hasonlít hozzá, sőt lapjok is ugyanaz. —

Gabonaár: Pest, septemb. 10ikén: Tiszta buza 165, 150, 140; — Kétszeres, —, 120, 100; — Rozs 100, 97, 93; — Arpa 86, 80, —; — Zab 62, 60, 55; — Köles —, —, —; — Kukoricza 125, 120, —; — Köles-kása; pesti m. v. garas.
Dunavizállás: Pest, septemb. 12dikén 9' 7" 6" — 13dikán 9' 6" 0" — 14dikén 8' 7" 9" —